II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 13. apríla 2007

o implementácii programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2004/450/ES

[oznámené pod číslom K(2007) 1554]

(2007/268/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie Rady 90/424/EHS z 26. júna 1990 o výdavkoch na veterinárnom úseku [1], a najmä na štvrtý pododsek jeho článku 24 ods. 2 a článok 10,

so zreteľom na smernicu Rady 2005/94/ES z 20. decembra 2005 o opatreniach Spoločenstva na kontrolu vtáčej chrípky a o zrušení smernice 92/40/EHS [2], a najmä na jej článok 4 ods. 2,

keďže:

(1) V rozhodnutí 90/424/EHS z 26. júna 1990 o výdavkoch na veterinárnom úseku sa stanovujú postupy udeľovania finančného príspevku Spoločenstva na programy eradikácie, kontroly a monitorovania chorôb zvierat.

(2) V rozhodnutí 90/424/EHS zmenenom a doplnenom rozhodnutím 2006/53/ES [3] sa stanovuje, že finančný príspevok sa členským štátom môže udeliť na tie eradikačné opatrenia, ktoré členské štáty vykonajú v rámci boja proti nízkopatogénnym kmeňom vírusu vtáčej chrípky (LPAI), o ktorých je známe, že by mohli zmutovať na vysokopatogénne kmene (HPAI). Okrem toho sa v článku 24 ods. 2 rozhodnutia 90/424/EHS stanovuje, že členské štáty majú každý rok najneskôr do 30. apríla Komisii predložiť ročné alebo viacročné programy začínajúce v nasledujúcom roku, pre ktoré žiadajú finančný príspevok Spoločenstva.

(3) Smernicou Rady 92/40/EHS z 19. mája 1992, ktorou sa zavádzajú opatrenia Spoločenstva na kontrolu moru hydiny [4], sa vymedzujú kontrolné opatrenia Spoločenstva, ktoré sa majú uplatňovať v prípade prepuknutia vysokopatogénnej vtáčej chrípky (HPAI) u hydiny. V tejto smernici sa však nestanovuje kontrola nízkopatogénnej vtáčej chrípky (LPAI) podtypu H5 a H7, ani bežné sledovanie tejto choroby u hydiny a voľne žijúceho vtáctva.

(4) Od roku 2002 členské štáty vykonávajú povinné prieskumy vtáčej chrípky u domácej hydiny formou predkladania ročných programov zameraných na sledovanie tejto choroby Komisii podľa rozhodnutí Komisie 2002/649/ES [5], 2004/111/ES [6], 2005/464/ES [7] a 2006/101/ES [8].

(5) V smernici 2005/94/ES sa stanovujú určité preventívne opatrenia súvisiace so sledovaním a včasným zistením vtáčej chrípky. Konečný termín transpozície uvedenej smernice členskými štátmi je 1. júl 2007 a na tento deň je stanovené zrušenie smernice 92/40/EHS.

---

[1] Ú. v. ES L 224, 18.8.1990, s. 19. Rozhodnutie naposledy zmenené a doplnené rozhodnutím Rady (ES) 2006/965 (Ú. v. EÚ L 397, 30.12.2006, s. 22).

[2] Ú. v. EÚ L 10, 14.1.2006, s. 16.

[3] Ú. v. EÚ L 29, 2.2.2006, s. 37.

[4] Ú. v. ES L 167, 22.6.1992, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2006/104/ES (Ú. v. EÚ L 363, 20.12.2006, s. 352).

[5] Ú. v. ES L 213, 9.8.2002, s. 38.

[6] Ú. v. EÚ L 32, 5.2.2004, s. 20. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2004/615/ES (Ú. v. EÚ L 278, 27.8.2004, s. 59).

[7] Ú. v. EÚ L 164, 24.6.2005, s. 52. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2005/726/ES (Ú. v. EÚ L 273, 19.10.2005, s. 21).

[8] Ú. v. EÚ L 46, 16.2.2006, s. 40.

(6) Opatrenia Spoločenstva zamerané na kontrolu vtáčej chrípky stanovené v smernici 2005/94/ES sa vzťahujú aj na kontrolu v prípadoch prepuknutia LPAI u hydiny spôsobenej podtypmi vírusu vtáčej chrípky H5 a H7. S cieľom odhaliť potenciálnu cirkuláciu týchto vírusov v kŕdľoch hydiny musia členské štáty vykonávať povinné programy zamerané na sledovanie tejto choroby. Cieľom týchto kontrolných opatrení je prevencia šírenia LPAI podtypov H5 a H7 pred tým, ako sa v plnej miere rozšíria v populácii domácej hydiny, čím sa môže predísť riziku jej zmutovania na HPAI s možnými katastrofálnymi následkami.

(7) V smernici 2005/94/ES sa takisto stanovuje, že programy zamerané na sledovanie vtáčej chrípky sa majú vykonávať u voľne žijúceho vtáctva, aby sa na základe pravidelne aktualizovaného posúdenia rizika rozšírili poznatky o hrozbe, ktorú pre vtáctvo predstavujú voľne žijúce vtáky v spojení s ktorýmkoľvek chrípkovým vírusom vtáčieho pôvodu.

(8) Je dôležité, aby sa činnosti zamerané na sledovanie vtáčej chrípky naďalej zintenzívňovali vzhľadom na aktuálny vývoj týkajúci sa rozšíreného výskytu HPAI H5N1 u voľne žijúceho vtáctva v Európe, pričom je potrebné zohľadniť výsledky prieskumov vykonaných v členských štátoch v období od roku 2003 do roku 2006 a vedeckú prácu, ktorú v súčasnosti vykonáva Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) ([1]) v spolupráci s vedeckou pracovnou skupinou ORNIS Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre životné prostredie. Tieto orgány budú pokračovať vo svojej práci, ktorej výsledky môžu viesť k ďalšej aktualizácii.

(9) Pri implementácii programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáctva sa v plnej miere zohľadňujú požiadavky smernice Rady 79/409/EHS ([2]) o ochrane a zachovávaní všetkých prirodzene sa vyskytujúcich druhov vtáctva v Spoločenstve.

(10) V rozhodnutí Komisie 2004/450/ES z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú štandardné požiadavky na obsah žiadostí o financovanie programov eradikácie a sledovania chorôb zvierat a boja proti nim Spoločenstvom ([3]), sa stanovujú štandardné požiadavky na obsah žiadostí o financovanie programov eradikácie, monitorovania chorôb zvierat a boja proti nim Spoločenstvom.

(11) Keďže v rozhodnutí 90/424/EHS je už stanovené, že finančný príspevok Spoločenstva sa má udeliť na výdavky, ktoré vzniknú členským štátom v súvislosti s financovaním národných programov eradikácie, monitorovania určitých chorôb zvierat vrátane vtáčej chrípky a boja proti nim, môžu členské štáty do 30. apríla každého roka v súlade s článkom 24 ods. 2 rozhodnutia 90/424/EHS Komisii predložiť programy zamerané na sledovanie vtáčej chrípky, na ktoré žiadajú finančný príspevok Spoločenstva. Rozhodnutie 2004/450/ES by sa malo zmeniť a doplniť tak, aby v ňom boli stanovené štandardné požiadavky na obsah žiadostí o financovanie programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky zo strany Spoločenstva.

(12) Rozhodnutie 2004/450/ES by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.

(13) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schválenie programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky

Programy zamerané na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny a voľne žijúceho vtáctva, ktoré majú vykonávať členské štáty, v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2005/94/ES musia byť v súlade s usmerneniami stanovenými v prílohách I a II k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Zmeny a doplnenia rozhodnutia 2004/450/ES

Rozhodnutie 2004/450/ES sa mení a dopĺňa takto:

1. Do článku 1 sa vkladá toto písmeno c):

„c) u chorôb zvierat, ktoré sa uvádzajú v prílohe I časti C, aspoň údaje uvedené v prílohe IV.“

2. Do prílohy I sa vkladá táto časť C:

„ČASŤ C

Choroby uvedené v článku 1 písm. c)

Vtáčia chrípka“.

3. Pridáva sa nová príloha IV, ktorej text je uvedený v prílohe III k tomuto rozhodnutiu.

([1]) Vedecké stanovisko o „sťahovavom vtáctve a jeho potenciálnej role pri šírení vysokopatogénnej vtáčej chrípky“ (EFSA, 12. máj 2006) a jeho dodatok (11. december 2006).

([2]) Ú. v. ES L 103, 25.4.1979, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2006/105/ES (Ú. v. EÚ L 363, 20.12.2006, s. 368).

([3]) Ú. v. EÚ L 155, 30.4.2004, s. 90. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2006/282/ES (Ú. v. EÚ L 104, 13.4.2006, s. 40).

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 13. apríla 2007

Za Komisiu
Markos KYPRIANOU
člen Komisie

PRÍLOHA I

Usmernenia k implementácii programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch

A. **Ciele, všeobecné podmienky a kritériá sledovania**

A.1. *Ciele*

Sérologické sledovanie LPAI podtypov H5 a H7 u hydiny je zamerané na:

1. detekciu subklinických infekcií s LPAI podtypov H5 a H7, a tým aj doplnenie systémov včasného zistenia a následnú prevenciu možného zmutovania týchto vírusov na HPAI;

2. detekciu infekcií LPAI podtypov H5 a H7 v špecificky cieľových populáciách hydiny pri špecifickom riziku infekcie v dôsledku uplatňovaného chovateľského systému alebo citlivosti špecifických druhov;

3. prispievanie k preukázateľnému štatútu krajiny, regiónu alebo oddelenia ako krajina, región alebo oddelenie bez vtáčej chrípky podliehajúcej oznamovacej povinnosti v rámci medzinárodného trhu podľa predpisov Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE).

A.2. *Všeobecné požiadavky a kritériá*

1. Ober vzoriek sa vykonáva len do 31. decembra príslušného roku implementácie daného programu. V prípade hydiny sa vzorky odoberajú podľa potreby v priebehu obdobia zodpovedajúceho obdobiu produkcie pre každú kategóriu hydiny.

2. V záujme ochrany zdrojov sa odporúča použiť vzorky odobraté na iné účely.

3. Testovanie vzoriek sa koná v národných laboratóriách členských štátov zameraných na vtáčiu chrípku (NL) alebo v iných laboratóriách schválených príslušnými orgánmi, ktoré pracujú pod vedením NL.

4. Všetky výsledky (sérologické a virologické) sa zasielajú na porovnanie do referenčného laboratória Spoločenstva (CRL) pre vtáčiu chrípku. Je potrebné zabezpečiť dobrý tok informácií. CRL poskytuje technickú podporu a uchováva rozšírenú zásobu diagnostických reagencií.

5. Všetky izoláty vírusu vtáčej chrípky sa predložia CRL v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, pokiaľ sa neudelila výnimka v zmysle bodu 4 kapitoly V (diferenciálne diagnostikovanie) diagnostickej príručky stanovenej v rozhodnutí Komisie 2006/437/ES [1]. Vírusy podtypu H5/H7 sa predkladajú čo najskôr a podliehajú štandardným testom charakterizácie (sledovanie sekvencie nukleotidov/IVPI) v súlade s uvedenou diagnostickou príručkou.

6. V prípade, že je to možné, NL predložia CRL séra pozitívne na H5 alebo H7 odobraté z vtákov žijúcich v blízkosti riek (*Anseriformes*) na účely založenia archívu, aby sa umožnil vývoj testov v budúcnosti.

B. **Sledovanie vtáčej chrípky u hydiny**

1. Všetky pozitívne nálezy sa v chove spätne preskúmajú a výsledky tohto preskúmania sa oznámia Komisii a CRL.

2. CRL poskytne špecifické protokoly, ktoré majú byť priložené k zásielke materiálu určeného CRL, a referenčné tabuľky určené na zápis zozbieraných údajov týkajúcich sa sledovania vtáčej chrípky. V týchto tabuľkách sa uvedú použité laboratórne testovacie metódy. Uvedené tabuľky sa používajú na predkladanie výsledkov v jednom dokumente.

[1] Ú. v. EÚ L 237, 31.8.2006, s. 1.

3. Krvné vzorky sa na sérologické vyšetrenie odoberajú zo všetkých druhov hydiny vrátane tých, ktoré sa chovajú v systéme voľného výbehu v počte minimálne od 5 do 10 jedincov (s výnimkou kačíc, husí a prepelíc) v jednom poľnohospodárskom podniku a z viacerých priestorov, ak je na ňom viac ako jeden priestor. V prípade viacerých priestorov by sa veľkosť vzorky na jeden chov mala primerane zväčšiť. Odporúča sa odobrať vzorku aspoň piatim jedincom z každého priestoru.

4. Odber vzoriek sa koná na celom území členských štátov tak, aby vzorky mohli predstavovať reprezentatívne vzorky za celý členský štát, pričom sa zohľadňuje:

a) počet poľnohospodárskych podnikov, z ktorých sa vzorky odoberajú (s výnimkou kačíc, husí a moriek); skutočnosť, že počet sa určuje tak, aby sa zabezpečila identifikácia aspoň jedného infikovaného poľnohospodárskeho podniku v prípade, že prevalencia infikovaných poľnohospodárskych podnikov je aspoň 5 % s intervalom spoľahlivosti 95 % (pozri tabuľku 1); a

b) počet jedincov, z ktorých sa zozbierali vzorky v každom poľnohospodárskom podniku, sa určuje tak, aby sa zabezpečila 95 % pravdepodobnosť označenia aspoň jedného pozitívneho jedinca v prípade, že prevalencia sérologicky pozitívnych jedincov je ≥ 30 %.

5. Na základe hodnotenia rizika a špecifického stavu v príslušných členských štátoch sa pri pláne odberu vzoriek zohľadňujú aj tieto skutočnosti:

a) Typy produkcie a ich špecifické riziká sa zameriavajú na produkciu v priestoroch voľného výbehu, na vonkajší chov a na kŕdle chované na poľnohospodárskych dvoroch, pričom sa berú do úvahy iné faktory ako vek, využitie povrchových vôd, relatívne dlhšia dĺžka života, prítomnosť viac ako jedného druhu v poľnohospodárskom podniku alebo iné relevantné faktory.

b) Počet poľnohospodárskych podnikov s morkami, kačicami a husami, v ktorých sa majú odobrať vzorky, sa určuje tak, aby sa zabezpečila identifikácia aspoň jedného infikovaného poľnohospodárskeho podniku, ak prevalencia infikovaných poľnohospodárskych podnikov je minimálne 5 % s intervalom spoľahlivosti 99 % (pozri tabuľku 2).

c) V prípade, že sa v členskom štáte nachádza značný počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré produkujú chovnú zver, vtáky nadradu bežce a prepelice, tieto poľnohospodárske podniky sa zahŕňajú do programu. Pokiaľ ide o prepelice, vzorky sa odoberajú len dospelým jedincom alebo nosniciam.

d) Časové obdobie určené na odber sa zhoduje so sezónnou produkciou. V prípade potreby sa však odber vzoriek môže prispôsobiť iným obdobiam vymedzeným na miestnej úrovni, počas ktorých prítomnosť iných hostiteľských druhov hydiny môže predstavovať väčšie riziko zavlečenia infekcie.

e) V prípade, že sa v poľnohospodárskom podniku nachádza značný počet kŕdľov chovaných na poľnohospodárskych dvoroch, sledovanie sa môže rozšíriť aj na ne.

f) Členské štáty, ktoré musia vykonať odber vzoriek na zistenie pseudomoru hydiny, aby si zachovali svoj štatút krajiny, v ktorej neprebieha očkovanie proti pseudomoru hydiny v súlade s rozhodnutím Komisie 94/327/ES [1], môžu tieto vzorky odobraté z chovných kŕdľov použiť na sledovanie protilátok H5/H7.

Tabuľka 1

Počet poľnohospodárskych podnikov, v ktorých sa majú odobrať vzorky z každej kategórie hydiny (okrem poľnohospodárskych podnikov s chovom moriek, kačíc a husí)

Počet poľnohospodárskych podnikov na jednu kategóriu hydiny v jednom členskom štáte	Počet poľnohospodárskych podnikov, v ktorých sa majú odobrať vzorky
do 34	všetky
35 – 50	35
51 – 80	42
81 – 250	53
> 250	60

[1] Ú. v. ES L 146, 11.6.1994, s. 17.

Tabuľka 2

Počet poľnohospodárskych podnikov s chovom moriek, kačíc a husí, v ktorých sa majú odobrať vzorky

Počet poľnohospodárskych podnikov v jednom členskom štáte	Počet poľnohospodárskych podnikov, v ktorých sa majú odobrať vzorky
do 46	všetky
47 – 60	47
61 – 100	59
101 – 350	80
> 350	90

C. **Špecifické požiadavky na zistenie infekcií vtáčej chrípky podtypov H5/H7 u kačíc, husí a prepelíc**

1. Krvné vzorky na sérologické testovanie sa prednostne odoberajú z vtákov, ktoré sa držia vonku na poliach.

2. Z každého vybraného poľnohospodárskeho podniku sa odoberie 40 – 50 krvných vzoriek na sérologické testovanie.

3. V prípade, že v poľnohospodárskom podniku nie sú komerčné kŕdle, môžu sa sledovať kŕdle chované v poľnohospodárskych dvoroch.

D. **Laboratórne testovanie**

1. Laboratórne testy sa vykonávajú v súlade s diagnostickou príručkou pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie 2006/437/ES), v ktorej sa stanovujú postupy na potvrdenie a diferenciálnu diagnostiku vtáčej chrípky [vrátane sérologických vyšetrení kačíc a husí pomocou hemaglutinačne inhibičného testu (HIT)].

2. Ak však laboratórne testy, o ktorých sa uvažuje, nie sú ustanovené v diagnostickej príručke pre vtáčiu chrípku, ani opísané v príručke o suchozemských zvieratách OIE, členské štáty poskytnú CRL potrebné schvaľovacie údaje pri predložení svojho programu Komisii na schválenie.

3. Všetky pozitívne sérologické nálezy sa potvrdia v národných laboratóriách pre vtáčiu chrípku hemaglutinačne inhibičným testom za použitia určených kmeňov dodaných z referenčného laboratória Spoločenstva pre vtáčiu chrípku:

H5 a) úvodný test použitím Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2);

b) test na všetky pozitívne hodnoty Duck/Denmark/64650/03 (H5N7) na vylúčenie N2 skríženej reaktivity protilátok;

H7 a) úvodný test použitím Turkey/England/647/77 (H7N7);

b) test na všetky pozitívne hodnoty African Starling/983/79 (H7N1) na zníženie N7 skríženej reaktivity protilátok.

PRÍLOHA II

Usmernenia k implementácii programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáctva, ktoré sa majú uskutočniť v členských štátoch

A. **Ciele, všeobecné podmienky a kritériá sledovania**

A.1. *Ciele*

Virologické sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáctva s cieľom identifikovať riziko vírusov vtáčej chrípky (LPAI a HPAI) pre domácu hydinu prostredníctvom:

— zabezpečenia včasného zistenia HPAI H5N1 formou skúmania zvýšenej chorobnosti a úmrtnosti u voľne žijúceho vtáctva, a najmä u vybraných „rizikovejších“ druhov,

— v prípade, že sa u voľne žijúcich vtákov zistí HPAI H5N1, zintenzívni sa sledovanie živých aj mŕtvych vtákov s cieľom zistiť, či sa voľne žijúce vtáky iných druhov správajú ako asymptomatickí nosiči alebo „medzihostitelia“ (pozri časť E tejto prílohy),

— nepretržitého základného sledovania rôznych druhov voľne žijúceho sťahovavého vtáctva ako súčasti nepretržitého monitorovania vírusov LPAI. *Anseriformes* (vtáky žijúce v blízkosti riek) a *Charadriiformes* (vtáky žijúce v blízkosti morí a čajky) sú hlavnou cieľovou skupinou pri odbere vzoriek s cieľom posúdiť, či sú postihnuté vírusmi LPAI podtypov H5 a H7 (pri ktorých by sa v každom prípade zistila aj HPAI H5N1 alebo iná HPAI, ak by bola prítomná). Je nevyhnutné zamerať sa najmä na „rizikovejšie“ druhy.

A.2. *Všeobecné požiadavky a kritériá*

1. Ober vzoriek sa vykonáva len do 31. decembra príslušného roku implementácie daného programu.

2. Testovanie vzoriek sa koná v národných laboratóriách členských štátov zameraných na vtáčiu chrípku (NL) alebo v iných laboratóriách schválených príslušnými orgánmi, ktoré pracujú pod vedením NL.

3. Všetky výsledky sa zasielajú na porovnanie do referenčného laboratória spoločenstva (CRL) pre vtáčiu chrípku. Je potrebné zabezpečiť dobrý tok informácií. CRL poskytne technickú podporu a uchováva rozšírenú zásobu diagnostických reagencií.

4. Všetky izoláty vírusu vtáčej chrípky v prípadoch voľne žijúceho vtáctva sa predložia CRL v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, pokiaľ sa neudelila výnimka v súlade s bodom 4 kapitoly V (diferenciálne diagnostikovanie) diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku stanovenej v rozhodnutí 2006/437/ES. Vírusy podtypu H5/H7 sa predkladajú čo najskôr a podliehajú štandardným testom charakterizácie (sledovanie sekvencie nukleotidov/IVPI) v súlade s uvedenou diagnostickou príručkou.

B. **Prieskum vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov**

Plán a implementácia

V súvislosti s plánovaním sledovania, asistenciou pri identifikácii druhov a optimalizovaním odberu vzoriek sa zabezpečí úzka spolupráca s epidemiológmi a ornitológmi a príslušnými orgánmi v oblasti ochrany prírody. Plánovanie sledovania sa prispôsobí situácii v danej krajine, pokiaľ ide o výber druhov, z ktorých sa majú odobrať vzorky podľa prevahy druhov a veľkosti populácií vtáctva. Pri odbere vzoriek sa musí zohľadniť sezónnosť migračných modelov, ktoré môžu byť v jednotlivých členských štátoch rozdielne. Zohľadní sa správanie daného druhu vtákov, pokiaľ ide o letové trasy, hlavné miesto výskytu, stádovistosť a stupeň premiešania druhov počas migrácie a výsledky predchádzajúceho sledovania v období rokov 2003 – 2006. Okrem toho nepretržité skúmanie a následnú spätnú väzbu poskytne aj pracovná skupina pre sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáctva, ktorá analyzuje nové údaje po ich sprístupnení.

V prípade HPAI H5N1 sa všetky tieto faktory preskúmajú vo vzťahu k pravdepodobnosti vystavenia voľne žijúceho vtáctva infikovanej hydine a voľne žijúcim vtákom v oblastiach prepuknutia uvedenej choroby a pravdepodobnosti kontaktu voľne žijúceho vtáctva s domácou hydinou chovanou v rámci chovateľských systémov pre hydinu v rôznych členských štátoch.

Pri posudzovaní týchto pravdepodobností môžu rozhodovacie schémy a tabuľky v stanovisku EFSA ([1]), ktoré boli vypracované v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre životné prostredie, poskytnúť účinný nástroj pre miestne posudzovanie rizika v jednotlivých členských štátoch s cieľom prispôsobiť sa vyvíjajúcej sa situácii na základe úzkej spolupráce a výmeny názorov medzi členskými štátmi.

Podporí sa spolupráca s inštitúciami na ochranu/pozorovanie vtákov a krúžkovacími stanicami. Odber vzoriek sa v prípade vhodnosti uskutoční pod dozorom zamestnancov týchto skupín/staníc, poľovníkov alebo iných odborníkov v oblasti ornitológie.

1. P a s í v n e s l e d o v a n i e chorých a mŕtvych voľne žijúcich vtákov je zamerané na:

   a) oblasti so zvýšenou chorobnosťou a úmrtnosťou voľne žijúceho vtáctva;

   b) oblasti v blízkosti morí, jazier, vodných tokov, v ktorých sa našli mŕtve vtáky, a najmä tie oblasti, ktoré sú v blízkosti domácich chovov hydiny;

   c) vtáctvo, ktoré patrí do skupiny „rizikovejších“ druhov uvedených v časti D a iné voľne žijúce vtáctvo v ich blízkosti.

2. Okrem toho sa skúmanie živého a mŕtveho voľne žijúceho vtáctva v oblastiach, kde boli zistené prípady H5N1, sústredí na vtáctvo:

   a) voľne žijúce vtáctvo alebo hydinu s cieľom identifikovať asymptomatických nosičov;

   b) v oblastiach epidemiologicky spojených s týmito prípadmi;

   c) potenciálne prichádzajúce do úzkeho kontaktu s hydinou chovanou v domácich chovoch (ochranná zóna, pásmo sledovania a oblasť B), ktoré môžu predstavovať „medzihostitelia“, a najmä tí, ktorí sú uvedení v časti E.

3. A k t í v n e s l e d o v a n i e živých a klinicky zdravých a/alebo klinicky chorých, zranených alebo ulovených ([2]) vtákov je zamerané na:

   a) sťahovavé vtáctvo patriace pod *Anseriformes* (vtáky žijúce v blízkosti riek) a *Charadriiformes* (vtáky žijúce v blízkosti morí a čajky);

   b) vtáctvo v oblastiach identifikovaných ako oblasti s vysokou koncentráciou a miešaním sťahovavých vtákov rôznych druhov, najmä ak sú tieto oblasti v blízkosti domácich chovov hydiny;

   c) vybrané rizikovejšie druhy ([3]).

Postupy odberu vzoriek

1. Orofaryngeálne a kloakálne stery na virologické vyšetrenie sa odoberajú zo zjavne zdravých voľne žijúcich jedincov. Ak je z nejakého dôvodu odber kloakálnych sterov zo živých vtákov nerealizovateľný, alternatívou môže byť starostlivo odobratý ster čerstvého trusu. V prípade miešania miest s veľkým počtom rôznych druhov sťahovavého vtáctva sa však musí zabezpečiť vysledovateľnosť.

([1]) Vedecké stanovisko o „sťahovavom vtáctve a jeho potenciálnej role pri šírení vysokopatogénnej vtáčej chrípky“ (EFSA, 12. máj 2006).
([2]) Lov pri zohľadnení požiadaviek smernice Rady 79/409/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva.
([3]) Poskytuje Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre životné prostredie.

2. Na izoláciu vírusu a molekulárnu detekciu (PCR) sa odoberajú kloakálne a tracheálne/orofaryngeálne stery a/alebo tkanivá (najmä mozgu, srdca, pľúc, trachey, obličky a čriev) voľne žijúcich vtákov, ktoré boli nájdené mŕtve alebo zastrelené.

3. Osobitná starostlivosť sa musí venovať skladovaniu a preprave vzoriek. Stery sa musia ihneď schladiť na vreckách ľadu alebo zamrznutého gélu a čo najrýchlejšie odovzdať laboratóriu. Pokiaľ to nie je absolútne nutné, vzorky nesmú byť zmrazené. Ak je k dispozícii špecifické transportné médium na prepravu antibiotík alebo vírusov, musia sa na ne vzorky uložiť, aby sa v plnej miere ponorili. Uloženie vzoriek na transportné médium sa musí vykonať spolu s ich chladením, nie ako alternatíva chladenia. V prípade, že takéto médium nie je k dispozícii, stery sa musia vrátiť do púzdra a odovzdať suché. Ak nie je zaručená rýchla preprava vzoriek do laboratória do 48 hodín (v transportnom médiu s teplotou 4 °C), vzorky sa ihneď zmrazia, uskladnia a potom sa prepravia v suchom ľade. Na uskladnenie a prepravu vzoriek vplývajú mnohé faktory, preto sa musí vybrať spôsob prepravy vhodný na daný účel.

4. Postupy odberu vzoriek sa realizujú v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie 2006/437/ES), v ktorej sa stanovujú diagnostické postupy na potvrdenie a diferenciálna diagnostika vtáčej chrípky.

C. **Laboratórne testovanie**

1. Laboratórne testy sa vykonávajú v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky pre vtáčiu chrípku (rozhodnutie 2006/437/ES), v ktorej sa stanovujú diagnostické postupy na potvrdenie a diferenciálna diagnostika vtáčej chrípky.

2. Ak však laboratórne testy, o ktorých sa uvažuje, nie sú ustanovené v diagnostickej príručke pre vtáčiu chrípku, ani opísané v príručke o suchozemských zvieratách OIE, členské štáty poskytnú CRL potrebné schvaľovacie údaje pri predložení svojho programu Komisii na schválenie.

3. Všetky vzorky odobraté v rámci sledovania vtáčej chrípky u voľne žijúceho vtáctva sa testujú čo najskôr molekulárnymi technikami (ak sú dostupné) a v súlade s ustanoveniami diagnostickej príručky (rozhodnutie 2006/437/ES). Tieto testy sa vykonávajú len v laboratóriách, ktoré sú schopné zaručiť kvalitu a v ktorých sa používajú metódy, ktoré uznáva CRL pre vtáčiu chrípku. Okrem toho musia použité metódy priniesť prijateľné výsledky v rámci posledného porovnávacieho kruhového testu národných laboratórií. Odporúča sa úvodný skríning použitím M génu PCR s rapídnym testovaním pozitívnych vzoriek na H5 (do 2 týždňov) a v prípade pozitívneho nálezu je potrebné čo najskôr vykonať analýzu miesta štiepenia s cieľom určiť, či ide o vysokopatogénny (HPAI) alebo nízkopatogénny (LPAI) motív vtáčej chrípky. Ak sa potvrdí H5 HPAI, je potrebné urýchlene vykonať ďalšiu analýzu potrebnú na zistenie typu N (hoci touto analýzou sa môže dokázať len vylúčenie N1).

4. Spojenie najviac piatich vzoriek z rovnakých druhov odobratých v rovnakom čase a na tom istom mieste sa v laboratóriu môže povoliť vtedy, ak je možné zabezpečiť, že v prípade pozitívneho nálezu sa budú dať jednotlivé vzorky identifikovať a opätovne otestovať.

5. Sérologické sledovanie sa neuplatňuje pri skúmaní voľne žijúceho vtáctva, keďže sérologickými metódami nie je možné rozlíšiť kmene HP od kmeňov LP a nálezy protilátok neumožňujú interferenciu v súvislosti s pravdepodobnou lokalitou, kde sa voľne žijúce vtáctvo mohlo nainfikovať. Sérologické sledovanie však môže byť dôležité pri zisťovaní, u ktorých nesťahovavých alebo sťahovavých druhoch vtáctva prevládajú/prevládali vírusy H5/H7 (alebo sú/boli endemické). Takúto analýzu možno vykonať len v špecializovaných laboratóriách použitím starostlivo vybraného panelu antigénov na zabezpečenie zistenia špecifických hemaglutinínových protilátok (t. j. vylúčenie možnosti interferencie špecifických protilátok N).

D. **Zoznam druhov voľne žijúcich vtákov, ktoré predstavujú vyššie riziko, pokiaľ ide o vtáčiu chrípku** (*)

Bežný názov	Vedecký názov
labuť tundrová	*Cygnus columbianus*
kačica spevavá	*Cygnus cygnus*
labuť (veľká) hrbozobá	*Cygnus olor*
Husi	
hus krátkozobá	*Anser brachyrhynchus*
hus siatinná	*Anser fabalis*
hus bieločelá	*Anser albifrons albifrons*
hus (malá) piskľavá	*Anser erythropus*
hus divá	*Anser anser*
bernikla bielolíca	*Branta leucopsis*
bernikla tmavá	*Branta bernicla*
bernikla červenokrká	*Branta ruficollis*
bernikla bielobradá	*Branta canadensis*
Kačice	
kačica hvízdavá	*Anas penelope*
kačica chrapkavá	*Anas crecca*
kačica divá	*Anas platyrhynchos*
kačica ostrochvostá	*Anas acuta*
kačica chrapľavá	*Anas querquedula*
kačica lyžičiarka	*Anas clypeata*
kačica úzkozobá	*Marmaronetta angustirostris*
hrdzavka potápavá	*Netta rufina*
chochlačka sivá	*Aythya ferina*
chochlačka vrkočatá	*Aythya fuligula*
Brodivé vtáky	
cíbik chochlatý	*Vanellus vanellus*
kulík zlatý	*Pluvialis apricaria*
brehár čiernochvostý	*Limosa limosa*
pobrežník bojovný (bojovník bahenný)	*Philomachus pugnax*
Čajkovité	
čajka smejivá	*Larus ridibundus*
čajka sivá	*Larus canus*

(*) Tento zoznam nie je konečný, ale je určený len na identifikáciu sťahovavých druhov, ktoré môžu predstavovať vysoké riziko zavlečenia vtáčej chrípky do Spoločenstva na základe ich migračného modelu, zahŕňajúc oblasti, v ktorých sa HPAI H5N1 vyskytla buď u voľne žijúceho vtáctva, alebo hydiny. Je založený na vedeckom stanovisku o „sťahovavom vtáctve a jeho potenciálnej role pri šírení vysokopatogénnej vtáčej chrípky" prijatom Pracovnou skupinou pre zdravie a blaho zvierat v rámci EFSA 12. mája 2006 a práci vykonanej výborom ORNIS a dodávateľmi Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre životné prostredie. Tento zoznam sa však môže aktualizovať na základe výsledkov ďalších vedeckých štúdií po ich sprístupnení a na základe posúdenia rizika, ktoré vykonajú vnútroštátne orgány, pričom zohľadnia špecifickú ornitologickú situáciu.

E. **Zoznam vtákov žijucich v blízkosti domácej hydiny** (**)

Bežný názov	*Vedecký názov*	Pravdepodobnosť kontaktu s hydinou
Skupina 1. Druhy úzko spojené s produkciou hydiny v Európe		
hus domáca	*Anser anser domesticus*	vysoká
kačica divá	*Anas platyrhynchos*	vysoká
pižmovka lesklá	*Cairina moschata*	vysoká
holub skalný	*Columba livia*	vysoká
vrabec domový	*Passer domesticus*	vysoká
Skupina 2. Druhy, ktoré môžu žiť v poľnohospodárskych podnikoch spolu so zdomácnenou hydinou v severnej Európe		
kulík zlatý	*Pluvialis apricaria*	nízka
cíbik chochlatý	*Vanellus vanellus*	stredná
čajka smejivá	*Larus ridibundus*	vysoká
čajka sivá	*Larus canus*	vysoká
čajka striebristá	*Larus argentatus*	nízka
holub hrivnák	*Columba palumbus*	vysoká
hrdlička záhradná	*Streptopelia decaocto*	vysoká
bažant (obyčajný) poľovný	*Phasianus colchicus*	vysoká
škovránkovité druhy a pipíšky	*Alauda & Galerida* spp.	nízka
lapťušky		nízka
trasochvosty		stredná
drozd čvíkotavý	*Turdus pilaris*	stredná
drozd červenkastý	*Turdus iliacus*	stredná
straka čiernozobá	*Pica pica*	vysoká
kavka tmavá	*Corvus monedula*	vysoká
havran poľný	*Corvus frugilegus*	stredná
vrana (obyčajná) túlavá	*Corvus corone*	stredná
krkavec čierny	*Corvus corax*	nízka
škorec (obyčajný) lesklý	*Sturnus vulgaris*	vysoká
škorec jednofarebný	*Sturnus unicolor*	vysoká
vrabec domový	*Passer domesticus*	vysoká
vrabec poľný	*Passer montanus*	vysoká
pinkovité		stredná
strnádky	*Miliaria, Emberiza* spp.	stredná

Bežný názov	*Vedecký názov*	Pravdepodobnosť kontaktu s hydinou
Skupina 3. Druhy, ktoré môžu žiť v mokradiach spolu so zdomácnenými vtákmi žijúcimi v blízkosti vôd v severnej Európe		
volávkovité	*Egretta* spp.	nízka
volávkovité	*Ardea* a iné spp.	stredná
kormorán veľký	*Phalacrocorax carbo*	stredná
bocianovité	*Ciconia* spp.	nízka
labuť (veľká) hrbozobá	*Cygnus olor*	stredná
hus divá	*Anser anser*	stredná
bernikla bielobradá	*Branta canadensis*	nízka
kačice	*Anas & Aythya* spp.	nízka
kačica divá	*Anas platyrhynchos*	vysoká
lyska čierna	*Fulica atra*	stredná
sliepočka zelenonohá	*Gallinula chloropus*	stredná

(**) Tento zoznam nie je konečný, ale je určený len na identifikáciu európskych nesťahovavých druhov vtákov, ktoré žijú v blízkosti domácej hydiny (najmä v severozápadnej Európe) a ktoré majú teoreticky potenciál prenášať HPAI H5N1 z potenciálne asymptomaticky infikovaných voľne žijúcich vtákov („medzihostiteľov"). Je založený na vedeckom stanovisku o „sťahovavom vtáctve a jeho potenciálnej role pre šírení vysokopatogénnej vtáčej chrípky" prijatom Pracovnou skupinou pre zdravie a blaho zvierat v rámci EFSA 12. mája 2006 a práci vykonanej výborom ORNIS a dodávateľmi Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre životné prostredie (GR ENV). Tento zoznam však možno aktualizovať a rozširovať na základe výsledkov ďalších vedeckých štúdií po ich sprístupnení. Predovšetkým GR ENV poverilo Wetland International a EURING, aby preskúmali a rozšírili predbežnú analýzu rizikovejších druhov a oblastí, pokiaľ ide o prípady prepuknutia H5N1 v Európe v roku 2006, a označili ďalšie vysokorizikové druhy vtákov, ktoré sa môžu správať ako „medzihostitelia" medzi voľne žijúcimi vtákmi a hydinou a/alebo ľuďmi v rôznych častiach Európy. Výsledky by mali byť k dispozícii ku koncu júna 2007.
(http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/avian_influenza/pdf/avian_influenza_report.pdf).
Potom by mal byť k dispozícii hodnovernejší predbežný zoznam rizikovejších druhov a nebezpečenstiev kontaktu s hydinou v rámci EÚ, ako aj cielenejší prístup.

PRÍLOHA III

„PRÍLOHA IV

Štandardné požiadavky na predkladanie programov zameraných na sledovanie vtáčej chrípky spolufinancovaných Spoločenstvom

1. **Identifikácia programu**

Členský štát:

Choroba:

Rok implementácie:

Odkaz tohto dokumentu:

Kontakt (meno, telefón, fax, e-mail):

Dátum zaslania Komisii:

2. **Opis programu zameraného na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny**

2.1. *Ciele, všeobecné požiadavky a kritériá*

2.2. *Plán a implementácia*

Tabuľka 2.2.1

Poľnohospodárske podniky zamerané na chov hydiny [a] (s výnimkou kačíc a husí), v ktorých sa majú odobrať vzorky

Sérologické vyšetrenia podľa bodu B prílohy I k rozhodnutiu Komisie 2007/268/ES v poľnohospodárskych podnikoch zameraných na chov brojlerov (len v prípade rizika)/moriek vo výkrme/chov kurčiat/chov moriek/ nosníc/nosníc vo voľnom výbehu/bežcov/chovnej pernatej zveri (bažanty, jarabice, prepelice...)/domácich kŕdľov/ostatných [*nehodiace sa prečiarknite*]

POUŽITE SAMOSTATNÝ FORMULÁR PRE KAŽDÚ KATEGÓRIU HYDINY

Kód NUTS 2 [b]	Celkový počet poľnohospodárskych podnikov [c]	Celkový počet poľnohospodároch podnikov, v ktorých majú byť odobraté vzorky	Počet vzoriek na jeden poľnohospodársky podnik	Celkový počet testov, ktoré sa majú vykonať podľa jednej metódy	Metódy laboratórnej analýzy
Spolu					

[a] Poľnohospodárske podniky predstavujú stáda, kŕdle alebo zariadenia, podľa danej situácie.
[b] Odvoláva sa na miesto poľnohospodárskeho podniku pôvodu. V prípade, že nie je možné použiť kód NUTS 2, je potrebné uviesť súradnice (zemepisnú dĺžku/šírku).
[c] Celkový počet poľnohospodárskych podnikov jednej kategórie hydiny v príslušnom regióne NUTS 2.

Tabuľka 2.2.2

Poľnohospodárske podniky zamerané na chov kačíc a husí, z ktorých sa majú odobrať vzorky [a] podľa bodu C prílohy I k rozhodnutiu Komisie 2007/268/ES

Sérologické vyšetrenie

Kód NUTS 2 [b]	Celkový počet poľnohospodárskych podnikov zameraných na chov husí a kačíc	Celkový počet poľnohospodárskych podnikov zameraných na chov kačíc a husí, na ktorých sa majú odobrať vzorky	Počet vzoriek na jeden poľnohospodársky podnik	Celkový počet testov, ktoré sa majú vykonať podľa jednej metódy	Metódy laboratórnej analýzy
Spolu					

[a] Poľnohospodárske podniky predstavujú stáda, kŕdle alebo zariadenia podľa danej situácie.
[b] Odvoláva sa na miesto poľnohospodárskeho podniku pôvodu. V prípade, že nie je možné použiť kód NUTS 2, je potrebné uviesť súradnice (zemepisnú dĺžku/šírku).

2.3. *Laboratórne testovanie: opis vykonaných laboratórnych testov*

3. **Opis programu zameraného na sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov**

3.1. *Ciele, všeobecné požiadavky a kritériá*

3.2. *Plán a implementácia*

Tabuľka 3.2.1

Voľne žijúce vtáky – vyšetrenia podľa programu zameraného na sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov stanovené v prílohe II k rozhodnutiu Komisie 2007/268/ES

Kód NUTS 2 [a]	Voľne žijúce vtáky, z ktorých sa majú odobrať vzorky [b]	Celkový počet vzoriek, ktoré sa majú odobrať na účely aktívneho sledovania	Celkový počet vzoriek, ktoré sa majú odobrať na účely pasívneho sledovania
Spolu			

[a] Odkazuje na miesto odberu vtákov/vzoriek. V prípade, že nie je možné použiť kód NUTS 2, je potrebné uviesť súradnice (zemepisnú dĺžku/šírku).
[b] Všeobecný opis voľne žijúcich vtákov, z ktorých sa majú odobrať vzorky v rámci aktívneho a pasívneho sledovania.

3.3. *Laboratórne testovanie: opis vykonaných laboratórnych testov*

4. **Opis epidemiologického stavu danej choroby u hydiny počas posledných piatich rokov**

4.1. *Opatrenia zahrnuté v programe zameranom na sledovanie hydiny*

4.1.1. Označenie ústredného orgánu povereného sledovaním a koordináciou odborov zodpovedných za implementáciu programu

4.1.2. Platný systém na registráciu poľnohospodárskeho podniku

4.1.3. Údaje o očkovaní

5. **Opis epidemiologického stavu danej choroby u voľne žijúcich vtákov počas posledných piatich rokov**

5.1. *Opatrenia zahrnuté v programe zameranom na sledovanie voľne žijúcich vtákov*

5.1.1. Označenie ústredného orgánu povereného sledovaním a koordináciou odborov zodpovedných za implementáciu programu

5.1.2. Opis a vymedzenie geografických a administratívnych oblastí, v ktorých sa má program uplatňovať

5.1.3. Odhad miestnej a/alebo sťahovavej populácie voľne žijúcich jedincov

6. **Platné opatrenia na oznamovanie ochorenia**

7. **Náklady**

7.1. *Podrobná analýza nákladov:*

7.1.1. Hydina

7.1.2. Voľne žijúce vtáky

7.2. *Súhrn nákladov*

7.2.1. Sledovanie hydiny

Opatrenia na sledovanie vtáčej chrípky u hydiny, ktoré sú oprávnené na spolufinancovanie			
Metódy laboratórnej analýzy	Počet testov, ktoré sa majú vykonať podľa jednej metódy	Unitárne náklady na testovanie (podľa jednej metódy)	Náklady spolu
Predbežný sérologický skríning [a]			
Hemaglutinačne inhibičný test (HIT) pre H5/H7 [b]			
Test na izoláciu vírusu			
Test PCR			
Iné opatrenia, ktorých náklady sa majú hradiť	Uveďte činnosti		
Odber vzoriek			
Iné			
Spolu			

[a] Uveďte laboratórny test, ktorý sa má použiť.
[b] Uveďte presný počet testov na H5 a H7.

7.2.2. Sledovanie voľne žijúcich vtákov

Opatrenia na sledovanie vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov, ktoré sú oprávnené na spolufinancovanie			
Metódy laboratórnej analýzy	Počet testov, ktoré sa majú vykonať podľa jednej metódy	Unitárne náklady na testovanie (podľa jednej metódy)	Náklady spolu
Predbežný sérologický skríning			
Hemaglutinačne inhibičný test (HIT) pre H5/H7			
Test na izoláciu vírusu			
Test PCR			
Iné opatrenia, ktorých náklady sa majú hradiť	Uveďte činnosti		
Odber vzoriek			
Iné			
Spolu			

“